

**Wewnątrz Szkolny System Doradztwa Zawodowego
dla Szkoły Podstawowej nr 36 w Krakowie.**

1. Podstawy prawne

- a. Konstytucja RP z dnia 17 października 1997 r.
- b. Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 r.
- c. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004 roku w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych ze zmianami.
- d. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- e. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.
- f. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 września 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- g. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego.
- h. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół
- i. Statut Szkoły Podstawowej nr 36 w Krakowie

2. Wstęp (założenia)

W związku z dynamicznym rozwojem rynku pracy współczesny uczeń ma przed sobą bardzo trudny wybór dalszej ścieżki kształcenia. Wraz z rodzicami oraz z pomocą nauczycieli powinien zgodnie ze swoimi predyspozycjami i zainteresowaniami zaplanować swoją przyszłość.

Zadaniem Wewnątrz Szkolnego Sytemu Doradztwa Zawodowego jest zapewnienie uczniom nie tylko dostępu do informacji ale wsparcie w zdobywaniu wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie oraz własnych predyspozycji zawodowych, zasad rządzących rynkiem pracy, uzyskania informacji o lokalnym rynku pracy, zaplanowania własnej kariery zawodowej. Ponadto stworzony system powinien uświadomić konsekwencje dokonanych wyborów.

3. Cele ogólne i szczegółowe

Cele ogólne w zakresie doradztwa zawodowego:

- przygotowanie uczniów do świadomego i trafnego planowania kariery zawodowej,
- wzbudzanie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny,
- rozpoznanie przez uczniów własnych predyspozycji i zainteresowań,
- zachęcanie uczniów do pogłębiania wiedzy o zawodach,
- rozbudzanie aspiracji zawodowych i motywowanie do działania,
- zwrócenie uwagi uczniów na potrzebę swojego stanu zdrowia z wymaganiami wybranego zawodu.

Cele szczegółowe w zakresie doradztwa zawodowego:

- wspieranie uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej,
- wspieranie rodziców i nauczycieli w działaniach doradczych na rzecz uczniów,

- rozpoznawanie zapotrzebowania uczniów na informacje dotyczące edukacji i kariery,
- gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych,
- udzielanie indywidualnych porad uczniom i rodzicom,
- wspieranie działań szkoły mających na celu optymalny rozwój edukacyjny i zawodowy uczniów,
- współpraca z instytucjami wspierającymi realizację Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

Cele ukierunkowane są na:

- samopoznanie,
- przyszłość,
- rynek pracy,
- na realizację celów związanych z karierą zawodową,
- przygotowanie młodzieży do podjęcia trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych, wyboru szkoły ponadpodstawowej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy,
- przygotowanie uczniów do radzenia sobie z ciągłymi zmianami we współczesnym świecie,
- kształtowanie proaktywnych postaw we współczesnym świecie.

4. Adresaci

a) uczniowie:

- kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron
- rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie
- planowanie własnego rozwoju
- poznanie możliwych form zatrudnienia
- zdobycie umiejętności przygotowania i pisania dokumentów towarzyszących poszukiwaniu pracy
- poznanie lokalnego rynku pracy
- poznanie możliwości dalszego kształcenia i doskonalenia zawodowego
- rozwijanie świadomości mobilności zawodowej
- pobudzanie aktywności do poszukiwania alternatywnych rozwiązań w różnych sytuacjach zawodowych i życiowych (w tym bezrobocie i niepełnosprawność)

b) rodzice:

- podniesienie umiejętności komunikowania się ze swoimi dziećmi
- doskonalenie umiejętności wychowawczych
- wypracowanie form wspierania dzieci w wyborze ich dalszej drogi życiowej
- poznanie ścieżki edukacyjnej, oferty szkół oraz zasad rekrutacji

c) nauczyciele:

- uzyskanie wsparcia i pomocy w pracy wychowawczej
- lepsze rozpoznanie potrzeb uczniów, oczekiwań wobec szkoły i rynku pracy
- nakreślenie dalszego kierunku pracy z rodzicami i młodzieżą

5. Koordynator i osoby odpowiedzialne za realizację programu:

- Dyrektor
- Doradca zawodowy
- Pedagog/psycholog
- Nauczyciele i doradca zawodowy (gromadzenie aktualnych publikacji)
- Pozostali nauczyciele uczący różnych przedmiotów (korelacja)

6. Treści i czas realizacji ,organizacji programu

I. Treści realizowanego programu dla poszczególnych klas.

Klasy I – III

1. Poznanie siebie.

Uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy.

Uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę
- pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Klasy IV - VI

1. Poznawanie własnych zasobów.

Uczeń:

- I. określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- II. wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- III. podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- IV. prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy.

Uczeń:

- I. wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje
- II. różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- III. opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- IV. podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- V. posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- VI. wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- I. wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny
- II. sposób nauki;
- III. wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- IV. samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych.

Uczeń:

- I. opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- II. planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- III. próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Klasa VII – VIII

1. Poznawanie własnych zasobów.

Uczeń:

- I. określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- II. rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- III. dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- IV. rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- V. rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- VI. określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- VII. określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy.

Uczeń:

- I. wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- II. porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- III. wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- IV. uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- V. analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- VI. wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- VII. dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie.

Uczeń:

- I. analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- II. analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- III. charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- IV. określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- I. dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- II. określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- III. identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- IV. planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Plan/harmonogram programu.

L.p.	Zadania i formy realizacji	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
1.	Opracowanie planu doradztwa zawodowego na nowy rok szkolny.	Rada Pedagogiczna.	wrzesień/październik
2.	Realizacja planu doradztwa zawodowego w klasach (w oparciu o treści Wewnątrz Szkolnego Sytemu Doradztwa Zawodowego).	doradca zawodowy pedagog wychowawcy nauczyciele przedmiotowi	w ciągu roku szkolnego
3.	Spotkanie z rodzicami klas ósmych o tematyce rekrutacji i egzaminu	Dyrektor Szkoły, pedagog,	w ciągu roku szkolnego

		wychowawcy, doradca zawodowy	
4.	Warsztaty grupowe dla klas VII i VIII realizowane w ramach planu.	doradca zawodowy	w ciągu roku szkolnego
5.	Realizacja tematyki zawodoznawczej na lekcjach wychowawczych.	wychowawcy pedagog	wg programów wychowawczych
6.	Realizacja tematyki zawodoznawczej na lekcjach przedmiotowych m. in. język polski, język angielski, język polski (załącznik nr 1) .	nauczyciele przedmiotów	wg programów nauczania
7.	Udział uczniów klas VII i VIII w Targach Edukacyjnych oraz Festiwalu Zawodów .	pedagog wychowawcy doradca zawodowy	II semestr roku szkolnego
8.	Zapoznanie uczniów klas VII i VIII z ofertą szkół ponadpodstawowych, organizowanie spotkań z przedstawicielami szkół, udział w dniach otwartych.	doradca zawodowy pedagog wychowawcy	w ciągu roku szkolnego
9.	Indywidualna praca z uczniami i rodzicami, którzy mogą mieć problemy z wyborem szkoły i zawodu. Współpraca z doradcami zawodowymi z PPP.	doradca zawodowy pedagog doradca zawodowy z poradni psychologiczno-pedagogicznej	w miarę potrzeb
10.	Gromadzenie i udostępnianie nauczycielom scenariuszy lekcji, ankiet, artykułów, kart pracy z zakresu zawodoznawstwa w bibliotece.	doradca zawodowy pedagog nauczyciel bibliotekarz	w ciągu roku
11.	Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów. Wycieczki zawodoznawcze.	doradca zawodowy pedagog wychowawcy nauczyciele przedmiotów	w ciągu roku
12.	Badanie losów absolwentów zgodnie z potrzebami i możliwym dostępem do informacji zgodnie z przepisami o Ochronie Danych Osobowych	Dyrektor doradca zawodowy wychowawcy	wrzesień następnego roku

Plan/harmonogram pracy doradcy zawodowego dla klas VII i VIII.

1. Warsztaty dla każdej klasy zgodnie z wyżej wymienionymi tematami – 10 godz.
2. Dyżur indywidualny zgodnie z potrzebami uczniów i rodziców
3. Wyjście/wycieczki zawodoznawcza
4. Tematyka warsztatów prowadzonych przez doradcę zawodowego.

5. Współpraca

Do realizacji programu doradztwa zawodowego w szkole podstawowej należy wykorzystać :

- wycieczki do szkół zawodowych
- w zależności od sytuacji pandemii wprowadzenie spotkań zdalnych (online)
- spotkania z przedstawicielami zawodów
- organizowanie konkursów zawodoznawczych
- udział w przedsięwzięciach lokalnych: targi szkół, giełdy, lekcje pokazowe w szkołach
- wycieczki do firm
- udział w programach fundacji
- współpracę z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną np. nr 2 i Krakowskim Ośrodkiem Kariery w Krakowie

6. Przewidywane rezultaty (efekty):

Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:

- Potrafi dokonać adekwatnej samooceny
- Rozpoznać mocne i słabe strony
- Wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności
- Racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno-zawodową
- Dostosować się do zmian
- Analizować źródła informacji edukacyjno-zawodowej
- Potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową/ ponadgimnazjalną zgodną z jego zainteresowaniami.
- Współpracować w zespole
- Sporządzać CV i list motywacyjny
- Skutecznie się zaprezentować
- Zachować się asertywnie
- Dopasować kompetencje do zawodu
- Sprawnie się komunikować
- Przewidzieć skutki działań

7. Ocena i ewaluacja/monitoring

1. Ewaluacja działań Wewnątrz Szkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego dokonywana będzie poprzez indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami , ewaluacja ex-ante, pogadanki z klasą , a z których wyników potrzeba zmian i nowych oczekiwań w zakresie realizacji doradztwa zawodowego wśród uczniów.
2. Dodatkowo możliwe wprowadzenie tabeli monitorującej (załącznik nr 1) dla klas VII i VIII.

8. Literatura:

- <http://dziennikustaw.gov.pl/DU/2018/1675>
- doradztwo edukacyjno- zawodowe <http://www.ore.edu.pl>
- <https://www.malopolska.pl/ksztalcenie-i-doradztwo-zawodowe/doradztwo-zawodowe>
- informacje o uczelniach, kierunki studiów <http://www.uczelnie.info.pl>
- informacje o zawodach, filmy zawodoznawcze <http://www.ohpdlaszkoly.pl>
- informacje o zawodach, rankingi szkół <http://www.perspektywy.pl>
- Krajowe Ramy Kwalifikacji
- Informacje o prognozowanym zapotrzebowaniu na poszczególne zawody
- <http://barometrzwodow.pl/>
- Informacje dotyczące edukacji, scenariusze zajęć , informacje o egzaminach konkursach
- <http://www.interklasa.pl>
- Katalog zawodów , testy, uczelnie <http://www.kluczdokariery.pl>
- <http://www.szkolnictwo.pl>
- Biuro Edukacji <http://edukacja.warszawa.pl>
- www.poradnia2krakow.pl

Załącznik nr 1.

Klasa – wychowawca

Lp.	Liczba osób w klasie	Zajęcia grupowe (forma, temat, zagadnienia, kto prowadził np.: wychowawca, specjalista).	Wycieczka/spotkania z przedstawicielami np. szkół średnich, zakładów pracy	Konsultacje indywidualne (kto prowadził spotkania indywidualne)	Spotkania z rodzicami	Inne działania	Uwagi

.....
Podpis wychowawcy/nauczyciela

Załącznik nr 2.

Przykładowe propozycje zakresów tematycznych realizowanych przez nauczycieli na lekcjach przedmiotowych w ramach doradztwa zawodowego:

1. Określenie własnych zainteresowań i uzdolnień oraz kompetencji –język niemiecki, przyroda.
2. Wskazanie mocnych stron oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia – język niemiecki, przyroda.
3. Prezentacja swoich zainteresowań – język niemiecki, język angielski.
4. Opis różnych grup zawodów z przykładami ścieżki kariery – język niemiecki, język angielski.
5. Wskazanie przedmiotów szkolnych które uczeń lubi – język angielski.
6. Rozpoznanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, kompetencje, predyspozycje zawodowe) – język angielski, j. polski, muzyka.
7. Wpływ stanu zdrowia na wykonanie zadań zawodowych – muzyka, fizyka.
8. Własna hierarchia wartości i potrzeb – język polski.
9. Wyszukiwanie i analiza informacji na temat zawodów – język polski, język angielski.
10. Uzasadnienie znaczenia pracy w życiu człowieka – język polski.
11. Określenie znaczenia uczenia się przez całe życie – język polski.